

1846/13
411013

**WOJEWÓDZKI URZĄD STATYSTYCZNY
W LEGNICY**

**PAŃSTWOWA INSPEKCJA PRACY
OKRĘGOWY INSPAKTORAT PRACY
WE WROCŁAWIU**

7,0

06.06.94

**WYPADKI PRZY PRACY
I WARUNKI PRACY
W 1993 ROKU**

LEGNICA

MAJ

1994 R.

SPIS TREŚCI

	TABL.	STR
UWAGI METODYCZNE	x	3
Źródło i zakres danych	x	3
Objaśnienia podstawowych pojęć	x	4
ANALIZA DANYCH STATYSTYCZNYCH ZAWARTYCH W CZĘŚCI TABELARYCZNEJ		
(Państwowa Inspekcja Pracy Okręgowy Inspektorat Pracy we Wrocławiu)	x	7
Wypadki przy pracy	x	7
Badania wypadków przy pracy przez organa Państwowej Inspekcji Pracy	x	8
Zagrożenia zawodowe	x	10
SPIS TABLIC (Wojewódzki Urząd Statystyczny w Legnicy)		
Wypadki przy pracy i wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy oraz liczba		
poszkodowanych i dni niezdolności do pracy	1	14
Poszkodowani w wypadkach przy pracy i w wypadkach traktowanych na równi z wypadkami przy pracy	2	15
Poszkodowani w wypadkach przy pracy i wypadkach traktowanych na równi z wypadkami przy pracy według skutków wypadków	3	16
Poszkodowani w wypadkach przy pracy i wypadkach traktowanych na równi z wypadkami przy pracy według płci oraz młodociani	4	17
Wydarzenia powodujące wypadki przy pracy i wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy. 5		18
Przyczyny powodujące wypadki przy pracy i wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy . . 6		19
Absencja spowodowana wypadkami przy pracy i wypadkami traktowanymi na równi		
z wypadkami przy pracy	7	20
Szacunkowe straty spowodowane wypadkami przy pracy i wypadkami traktowanymi na równi		
z wypadkami przy pracy	8	21
Zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia w środowisku pracy (ogółem)	9	22
Zagrożenia na stanowiskach pracy substancjami chemicznymi rakotwórczymi	10	23
Zagrożenia na stanowiskach pracy przemysłowymi pyłami zwiókniającymi i innymi pyłami		
przemysłowymi	11	24
Zagrożenia stanowiska pracy hałasem, wibracją, mikroklimatem gorącym i zimnym oraz z powodu . .		
niedostatecznego oświetlenia	12	25
Zagrożenia stanowiska pracy związane z uciążliwością pracy	13	2
Koszty świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	14	28

18419

UWAGI METODYCZNE

I. Źródło i zakres danych

Część pierwsza publikacji zawiera analizę wypadków przy pracy i zagrożeń zawodowych przygotowaną przez legnickie Biuro Terenowe Okręgowego Inspektoratu Pracy we Wrocławiu na podstawie własnych materiałów pokontrolnych i analiz.

Część tabelaryczna publikacji opracowana jest na podstawie rocznych sprawozdań statystycznych przez Wojewódzki Urząd Statystyczny.

Opracowanie zawiera informacje o wypadkach przy pracy, poza indywidualnymi gospodarstwami rolnymi w latach 1992 - 1993.

Dane o wypadkach przy pracy, poza indywidualnymi gospodarstwami rolnymi, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadków przy pracy (wzór wprowadzony zarządzeniem Nr 69 Prezesa GUS z dnia 24 października 1989 r. - Dziennik Urzędowy GUS z 1989 r. Nr 30, poz. 69 - z późniejszymi zmianami: Dziennik Urzędowy GUS z 1990 r. Nr 10, poz. 39 i nr 29, poz. 144).

Badaniem statystycznym objęte są wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego czy na karcie wykazana została niezdolność do pracy, czy nie (z powodu np. hospitalizacji poszkodowanego, czy odmowy przyjęcia zwolnienia lekarskiego).

Dane o wypadkach przy pracy charakteryzują liczbę osób jaka uległa wypadkom indywidualnym i zbiorowym.

Informacje o dniach niezdolności do pracy obejmują łączną kalendarzową liczbę dni niezdolności do pracy spowodowaną wypadkami przy pracy, ustaloną na podstawie zaświadczeń lekarskich.

W niniejszym opracowaniu informacje dotyczące skutków wypadków dla osób poszkodowanych oraz ogólnej liczby dni niezdolności do pracy mają charakter nieostateczny. Rzeczywiste skutki mogą być określone dopiero po okresie niezbędnym, np. na leczenie i rehabilitację osoby poszkodowanej i są rejestrowane po upływie sześciu miesięcy od zaistnienia wypadku.

Podstawą opracowania o warunkach pracy jest sprawozdawczość wprowadzona zarządzeniem Nr 30 Prezesa GUS z dnia 4 października 1993 r. Dz. Urz. GUS Nr 14, poz. 91).

Sprawozdawczością tą w 1992 r. i 1993 r. objęto:

- zakłady, których działalność zaliczona została do przemysłu, budownictwa, rolnictwa, leśnictwa, transportu, łączności, handlu, gospodarki komunalnej, ochrony zdrowia i opieki społecznej, a także
- jednostki naukowo-badawcze i szkoły wyższe, w których występowały zagrożenia czynnikami szkodliwymi lub uciążliwymi dla zdrowia realizowane były świadczenia związane z ochroną pracy.

Dodatkowym kryterium określającym zakres podmiotowy jest liczba pracujących:

w 1992 r.

- powyżej 50 pracujących w przemyśle i budownictwie,
- powyżej 20 pracujących w pozostałych, objętych badaniem, działach gospodarki narodowej

w 1993 r.

- powyżej 20 pracujących we wszystkich działach objętych badaniem.

Zawarte w opracowaniu informacje dotyczą:

- wszystkich podmiotów - spełniających wyżej podane kryterium - bez względu na formę własności oraz formę organizacyjno - prawną,
- w ramach podmiotów sprawozdawczych - dotyczą pracowników (pełnozatrudnionych, sezonowych, zatrudnionych dorywczo, niepełnozatrudnionych, dla których głównym miejscem pracy jest jednostka sprawozdawcza) oraz uczniów.

II. Objaśnienia podstawowych pojęć

1. **Pracujący** jest to zbiorowość osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących, jako kryterium określenia obowiązków sprawozdawczych zaliczono:
 - 1) pracowników najemnych, tj. osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, wybór lub mianowanie),
 - 2) pracodawców i pracujących na rachunek własny, bez pracujących w indywidualnych gospodarstwach rolnych oraz bez właścicieli zwierząt gospodarskich nie posiadających użytków rolnych,
 - 3) osoby wykonujące pracę nakładczą,
 - 4) agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia (łącznie z pracującymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów),
 - 5) członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych,
 - 6) pracujących na działkach pracowników państwowych gospodarstw rolnych i na działkach członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych.
2. **Zatrudnieni** są to pracownicy, z którymi stosunek pracy zawarto: na podstawie umowy o pracę, mianowania, powołania lub wyboru.
3. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie powodujące uraz u osoby poszkodowanej, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w związku z pracą:
 - 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności albo poleceń przełożonych,
 - 2) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności w interesie zakładu pracy, nawet bez polecenia,
 - 3) w czasie pozostawania w dyspozycji zakładu pracy w drodze między siedzibą zakładu pracy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.
4. Na **równi z wypadkiem przy pracy traktuje się** - w zakresie uprawnień do świadczeń - wypadek, któremu pracownik uległ:
 - 1) w czasie trwania podróży służbowej w okolicznościach innych niż określone wyżej, chyba że wypadek został spowodowany postępowaniem pracownika, które nie pozostawało w związku z wykonywaniem powierzonych mu zadań,
 - 2) w związku z odbywaniem służby w zakładowych i resortowych formacjach samoobrony albo w związku z przynależnością do obowiązkowej lub ochotniczej straży pożarnej działającej w zakładzie pracy,
 - 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające w tym zakładzie pracy organizacje polityczne lub zawodowe albo uczestnicząc w organizowanych przez nie czynach społecznych.
5. Za **zbiorowy wypadek przy pracy** traktuje się wypadek, któremu w wyniku tego samego zdarzenia w danym zakładzie uległy co najmniej 2 osoby.

6. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.
7. Za **wypadek przy pracy, który spowodował ciężkie uszkodzenia ciała lub ciężki rozstrój zdrowia** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia albo inne ciężkie kalectwo, ciężka choroba nieuleczalna lub długotrwała choroba zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie bądź zniekształcenie ciała.
8. **Wydarzenie powodujące wypadek** jest to podstawowe (pierwsze) zdarzenie w przebiegu wypadku, określające rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem materialnym (źródłem), który spowodował wypadek.
9. **Źródło czynnika niebezpiecznego**, który spowodował wypadek jest to czynnik materialny, który przyczynił się do zaistnienia wypadku.
10. **Przyczyny wypadku** są to wszelkie braki i nieprawidłowości, które bezpośrednio lub pośrednio przyczyniały się do powstania wypadku, związane z czynnikami materialnymi (technicznymi), z ogólną organizacją pracy w zakładzie lub organizacją stanowiska pracy oraz związane z pracownikiem, w tym również z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika.
11. **Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia**, ale najczęściej kilku przyczyn, kilku czynników i kilku źródeł czynników, w związku z czym suma przyczyn, czynników i źródeł czynników jest większa od ogólnej liczby wypadków.
12. **Szacunkowe straty materialne** obejmują sumę wartości uszkodzonych maszyn, urządzeń, narzędzi, surowców, wyrobów gotowych, budynków wraz z ich wyposażeniem, które zaistniały w związku z wypadkiem przy pracy.
13. **Wskaźnik częstotliwości** określa ilość wypadków przypadających na 1000 zatrudnionych.
14. **Wskaźnik ciężkości** określa ilość dni niezdolności do pracy powodowana średnio przez jeden wypadek, z wyłączeniem wypadków śmiertelnych.
15. **Wskaźnik zagrożenia** określa ilość dni niezdolności do pracy przypadających średnio na 1000 zatrudnionych, albo jest to iloczyn współczynników częstotliwości i ciężkości wypadków.
16. **Warunki pracy** jest to zespół czynników występujących w środowisku pracy wynikających z procesu pracy oraz czynników związanych wykonywaniem pracy. Na środowisko pracy składają się: czynniki fizyczne (np. oświetlenie, hałas, mikroklimat), chemiczne (np. substancje toksyczne) oraz biologiczne (np. bakterie), występujące na obszarze miejsca pracy (np. w hali fabrycznej, na stanowisku pracy), jak i na obszarze otaczającym zakład pracy.
17. Przez **zagrożenie szkodliwymi czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy** rozumie się wpływ na pracownika szkodliwych czynników występujących w procesie pracy, których stężenie lub natężenie przekracza obowiązujące NDS (najwyższe dopuszczalne stężenie) i NDN (najwyższe dopuszczalne natężenie), polskie normy lub inne normy higieniczne.
18. Przez **zagrożenie związane z uciążliwością pracy**, rozumie się szkodliwy wpływ na pracownika czynności roboczych wykonywanych, np. w wymuszonej pozycji ciała, w warunkach ciężkiego wysiłku fizycznego lub w warunkach szczególnej uciążliwości.
19. **Substancje chemiczne** są to substancje, których oddziaływanie w procesie pracy na organizm człowieka - po przekroczeniu wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) - mogą powodować, np.: zatrucie ostre lub przewlekłe, prowadzące do zmian w narządach wewnętrznych, ostre uszkodzenie skóry, nieżyt błon śluzowych, dróg oddechowych i spojówek, przewlekłe odczyny alergiczne skóry i błon śluzowych, astmę oskrzelową itp.
20. **Substancje chemiczne rakotwórcze** są to substancje, których epidemiologiczne działanie rakotwórcze zostało udowodnione i potwierdzone w odpowiednich przepisach.

21. **Przemysłowe pyły zwłókniające** są to pyły, które mogą spowodować zwłóknienie tkanki płucnej. Dotyczy to głównie pyłów zawierających dwutlenek krzemu (krzemionkę) i krzeminy. Do pyłów tych zalicza się, np.: kwarc, piasek, talk, azbest, pyły ceramiczne, pyły mineralne (granit, bazalty), włókna szklane.
22. **Inne pyły przemysłowe** - są to pyły szkodliwe nie będące substancjami toksycznymi i nie zawierającymi krzemionki i krzemianów. Powstają one w czasie rozdrabniania ciał stałych, niepełnego spalania się różnych materiałów, w czasie paczkowania, przeładunku materiałów sypkich i pyłących przewożonych luzem itp.
23. **Hałas** - są to dźwięki szkodliwe, które mogą powodować uszkodzenia słuchu i inne zmiany w organizmie lub mogą w istotny sposób utrudniać wykonywanie pracy.
24. **Wibracja** - są to drgania występujące podczas obsługi ręcznej narzędzi lub urządzeń udarowych (młotki nitownicze, młoty i dłuta pneumatyczne, piły motorowe, wiertarki, ubijaki, perforatory) oraz drgania występujące na stanowiskach pracy na skutek działania maszyn i urządzeń technicznych.
25. **Mikroklimat gorący** - warunki środowiska pracy określone temperaturą powietrza w pomieszczeniu powyżej 30° C i względną wilgotnością powietrza powyżej 65° lub bezpośrednim oddziaływaniem otwartego źródła promieniowania cieplnego w pomieszczeniach (piece hutnicze, odlewnicze itp.).
26. **Mikroklimat zimny** - warunki środowiska pracy określone temperaturą powietrza w pomieszczeniu poniżej 14° C i względną wilgotnością powietrza powyżej 650.
27. **Niedostateczne oświetlenie stanowisk pracy** - warunki środowiska pracy, w których nie są spełnione, określone normą wymagania dotyczące oświetlenia miejsc pracy.
28. **Nadmierne obciążenie fizyczne** jest to zagrożenie występujące podczas wykonywania prac wymagających, w okresie zmiany roboczej, wydatku energetycznego:
- dla mężczyzn około 2000 kcal,
 - dla kobiet około 1200 kcal.
29. **Osobozagrożenia** - jest to suma, działających na pracownika, szkodliwych czynników. Jeżeli na każdego pracownika działa tylko jeden czynnik szkodliwy, wówczas suma osobozagrożeń jest równa liczbie osób narażonych na czynniki szkodliwe.
30. **Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych** są to należne pracownikom, którzy doznali uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, a także członkom rodzin pracowników zmarłych wskutek takiego wypadku lub choroby, wypłaty:
- 1) odszkodowań z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu lub śmierci pracownika,
 - 2) odszkodowań za przedmioty utracone lub uszkodzone wskutek wypadku przy pracy,
 - 3) świadczeń wyrównawczych wypłaconych pracownikom, którzy wskutek wypadku przy pracy doznali stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu (co najmniej w 20%) i w związku z tym osiągają wynagrodzenia zmniejszone co najmniej o 10% (z wyłączeniem pracowników pobierających rentę inwalidzką),
 - 4) dodatków wyrównawczych z tytułu przeniesienia do innej pracy wskutek objawów choroby zawodowej, trwającej do trzech miesięcy (w niektórych przypadkach do sześciu miesięcy), jeżeli przeniesienie do innej pracy powoduje obniżenie wynagrodzenia,
 - 5) zasiłków wyrównawczych wypłacanych (w okresie do 24 miesięcy) pracownikom ze zmniejszoną sprawnością do pracy, których wynagrodzenie uległo obniżeniu, wskutek poddania się rehabilitacji zawodowej w celu adaptacji lub przyuczenia do określonej pracy.

Analiza danych statystycznych zawartych w części tabelarycznej.

Wypadki przy pracy

W województwie legnickim w 1993 roku zanotowano 2647 wypadków przy pracy, którym uległo 2677 osób, powodując 69743 dni niezdolności do pracy oraz śmierć 21 osób. Ciężkiego uszkodzenia ciała doznało 86 osób. W porównaniu do poprzedniego roku zanotowano:

- zmniejszenie o 1,6% ogólnej liczby wypadków,
- wzrost o 40,0% liczby wypadków śmiertelnych ,
- zmniejszenie o 23,9% liczby wypadków powodujących ciężkie uszkodzenie ciała.

W sektorze prywatnym wypadki ogółem wzrosły o 31,5%, a wypadki śmiertelne aż 200,0%.

Inspektorzy pracy w czasie kontroli stwierdzali przypadki nie ujawniania wypadków zarówno przez pracodawców jak i pracowników. O nie ujawnianiu wszystkich zdarzeń wypadkowych świadczą również proporcje pomiędzy kategoriami wypadków.

Wypadków powodujących absencję 1-3 dni było tylko 85, 4-28 dni 1821 oraz 29 dni i więcej 730. Proporcje te odbiegają znacznie od zaobserwowanych w świecie, gdzie na 1 wypadek bardzo ciężki, przypada 30-60 wypadków lekkich oraz 600-1200 urazów, czyli odwrotnie niż to wynika z danych o zaistniałych wypadkach w województwie legnickim.

W analizie wypadkowości posługujemy się wskaźnikami częstotliwości, ciężkości wypadków oraz wskaźnikami zagrożenia.

Wymienione wskaźniki w 1993 r. kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wskaźniki		
	częstotliwości	ciężkości	zagrożenia
Gospodarka narodowa ogółem	12,1	26,3	318,8
w tym zakłady prywatne	3,9	23,3	91,0
Sfera produkcji materialnej	13,4	26,9	360,2
Przemysł	15,8	26,6	420,8
Budownictwo	17,2	27,4	471,5
Rolnictwo	14,6	68,6	1001,3
Leśnictwo	21,0	37,4	785,2
Transport	9,8	102,3	1002,3
Łączność	14,5	68,9	999,4
Handel	2,9	19,6	56,8
Gospodarka komunalna	14,2	28,5	404,6
Sfera poza produkcją materialną	6,4	21,7	138,6

Ź r ó d ł o : dane Państwowej Inspekcji Pracy

Przedstawione wskaźniki pozwalają na sformułowanie następujących wniosków:

1. najwyższe zagrożenie wypadkowe występuje w działach gospodarki takich jak: transport (1002,3), rolnictwo (1001,3), łączność (999,4), leśnictwo (785,2) oraz budownictwo (471,5),
2. najczęściej wypadkom ulegają pracownicy zatrudnieni w: leśnictwie, budownictwie i przemyśle.
3. w zakładach prywatnych częstotliwość wypadków jest stosunkowo niska, co należy wiązać (poza małą wykrywalnością) ze specyfiką tego sektora, w którym rzadko występują branże zaliczane do tzw. przemysłu ciężkiego.

Badania wypadków przy pracy przez organa Państwowej Inspekcji Pracy

W 1993 r. inspektorzy pracy prowadzili działania w zakresie profilaktyki powypadkowej, szczególnie podczas badań przyczyn i okoliczności już zaistniałych wypadków.

W 1993 r. do Biura Terenowego w Legnicy zgłoszono 45 wypadków spośród których badano 42 wypadki, pozostałe 2 zgłoszenia nie uznano za wypadki, a 1 zgłoszenie było badane przez inspektora pracy z Sekcji Profilaktyki Wypadkowej Okręgowej Inspekcji Pracy. Wśród badanych przypadków stwierdzono:

- 21 wypadków, w których poszkodowana osoba poniosła śmierć,
- 3 wypadki zbiorowe, w których co najmniej 2 osoby zostały poszkodowane,
- 18 wypadków indywidualnych, które spowodowały ciężkie uszkodzenia ciała.

Analiza dochodzeń powypadkowych przeprowadzona w oparciu o stosowane przez Państwową Inspekcję Pracy "statystyczne karty informacyjne z badania okoliczności i przyczyn wypadków" wykazała, że:

- częściej wypadkom przy pracy ulegali mężczyźni, którzy wśród poszkodowanych stanowili 88,1%,
- 6 osób, to jest 11,3% ogólnej liczby poszkodowanych uległo wypadkom przy pracy, do wykonywania której nie były wymagane uprawnienia kwalifikacyjne,
- 6 osób, tj. 11,3% poszkodowanych uległo wypadkom przy pracach, do których wymagane są uprawnienia kwalifikacyjne, uprawnień nie posiadała 1 osoba.

Analiza 3 wypadków przy pracy, które miały miejsce przy wykonywaniu robót budowlano-montażowych i rozbiórkowych wykazała, że główną przyczyną wypadków powodujących ciężkie uszkodzenie ciała lub śmierć, była wadliwa organizacja robót szczególnie w zakresie stosowania zabezpieczeń oraz tolerowanie przez nadzór wykonywania tych robót przez pracowników nie używających sprzętu ochrony indywidualnej. Na przykład:

- w jednym z lubińskich przedsiębiorstw, poszkodowany wykonywał montaż osłony metalowej izolacji cieplnej rurociągu na wysokości 4 m stojąc na desce o szerokości 20 cm i grubości 5 cm opartej o elementy konstrukcji metalowej wokół rurociągu. Deska złamała się i pracownik spadł na posadzkę doznając złamania podstawy czaszki. Skutkiem tego wypadku była śmierć pracownika.
- w przedsiębiorstwie usługowo-handlowym w Głogowie, podczas demontażu deskowania w wykopie o głębokości ok. 4 m nastąpiło obsunięcie się gruntu, płyta żelbetonowa przycisnęła pracownika powodując ogólne obrażenia ciała i śmierć pracownika,
- w jednej ze spółek w Lubinie w czasie izolacji zasuw na wysokości około 5 m pracownik przechodząc po prowizorycznym podeście spadł na poziom zerowy. Doznał urazu głowy wskutek tego wypadku zmarł.

Odrębnym zagadnieniem jest wypadkowość przy pracy w zakładach górniczych rud miedzi.

W 1993 r. w tych zakładach wypadki ogółem zmniejszyły się o 8,7%, w tym w kategorii wypadków bardzo ciężkich aż o 35,7%. Nie można jednak tego stanu ocenić jako zdecydowaną poprawę, gdyż uzyskane wyniki są także konsekwencją zmniejszenia zatrudnienia. Uwzględniając ten fakt stwierdza się, iż spadła ciężkość wypadku o 3,2% (ilość straconych roboczodni na 1 wypadek) oraz wzrosła częstotliwość wypadków o 8,4%. Wyliczając z tego syntetyczny współczynnik zagrożenia wynika, iż wzrósł on o 5,8% (ilość straconych roboczodni na 1000 zatrudnionych).

W zakładach górniczych rud miedzi wypadki są najczęściej skutkiem następujących zagrożeń:

a) zagrożenia od ciśnienia górotworu

W grupie tej mieszczą się wypadki spowodowane zarówno oberwaniem się luźnych mas i brył skalnych ze stropu, ociosów oraz czoła przodka jak i na skutek niekontrolowanych odprężeń górotworu. Przyczyną zaistnienia większości wymienionych wypadków były: brak właściwej kontroli miejsca pracy przed rozpoczęciem robót, brak obrywki a także wstrząs górotworu i powstanie tąpnięcia.

b) zagrożenia powodowane przez spadające przedmioty

W grupie tej zawarte są wypadki losowe jak i zawinione przez dozór i samych pracowników. Główną przyczyną tych wypadków jest nieuwaga, brak instruktażu stanowiskowego oraz nie stosowanie środków ochrony indywidualnej (hełmów ochronnych).

Wyeliminowanie zagrożenia powodowanego przez spadające przedmioty ma udział dozór niższy i średni, który przydziela pracę, udziela instruktażu oraz wymaga stosowania bezpiecznych metod pracy.

c) zagrożenia powodowane przez upadek.

Wypadki te spowodowane zostały na skutek poślizgnięcia się, potknięcia, utraty równowagi podczas przechodzenia po urobku i mokrym nierównym spągu, po schodach i metalowych pomostach. Przyczyną tych wypadków było używanie nieodpowiedniego obuwia, nieporządek na stanowiskach pracy jak i nieuwaga poszkodowanych.

Jedną z wielu przyczyn wypadków przy pracy (również w zakładach górniczych miedzi, chociaż znacznie w mniejszym stopniu) jest niedostateczna znajomość występujących zagrożeń wypadkowych, będąca konsekwencją braku szkoleń jak również niewłaściwego ich przeprowadzania. Brak szkoleń stwierdzono u około 12,0% poszkodowanych w wypadkach przy pracy objętych badaniem przez instruktorów pracy. Nie ulega wątpliwości natomiast, że znacznie szerszy zasięg ma nieznaną przyczyną zagrożeń wynikająca z niewłaściwie realizowanych szkoleń. Wniosek taki wypływa zarówno z analizy przyczyn wypadków jak i obserwacji zachowań pracowników podczas pracy oraz rozmów z nimi przeprowadzanych przez inspektorów pracy.

Badanie okoliczności i przyczyn wymienionych 42 wypadków inspektorzy pracy prowadzili samodzielnie, nie było potrzeby powoływania specjalnych zespołów czy komisji (w 1992 r. po katastrofach w Cukrowni Głogów i elewatorów zbożowych powołane były specjalne komisje do zbadania i ustalenia przyczyn zaistniałych wypadków). W przypadkach wypadków śmiertelnych, zbiorowych i powodujących ciężkie uszkodzenie ciała, inspektorzy Państwowej Inspekcji Pracy podejmowali odpowiednie działania. Były to w szczególności:

- nakazy na piśmie zobowiązujące kierowników zakładów do eliminowania wskazanych zagrożeń wypadkowych,

- decyzje wstrzymania robót w przypadkach gdy istniały bezpośrednie zagrożenia życia i zdrowia pracowników,
- decyzje skierowania do innych robót pracowników nie posiadających wymaganych dodatkowych uprawnień kwalifikacyjnych,
- wystąpienia zawierające polecenia lub wnioski dotyczące naruszeń przepisów prawa pracy w sprawach nie objętych decyzjami nakazowymi,
- wnioski o stosowanie środków oddziaływania wychowawczego przewidzianych w regulaminach pracy wobec osób, które dopuściły się naruszenia praw pracowników, w tym głównie do bezpiecznej i higienicznej pracy,
- orzeczenia o ukaraniu grzywnami (do 5 mln złotych) osób winnych naruszenia praw pracowników, w tym najczęściej prawa do bezpiecznej i higienicznej pracy.

W 1993 r. inspektorzy pracy nie zwracali się do prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawach o podejrzenie przestępstwa z art. 191 Kodeksu karnego, to jest za nieprzestrzeganie przepisów bhp w związku z wypadkami pracy. We wszystkich tych przypadkach prokuratura wszczyniała postępowanie z własnej inicjatywy zaraz po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku.

Zasadą natomiast jest dobra współpraca prokuratorów i inspektorów pracy w zakresie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz ustalania osób winnych naruszenia przepisów lub zasad bhp w związku z wypadkami.

Inspektorzy pracy Państwowej Inspekcji Pracy poza badaniami wypadków śmiertelnych, zbiorowych i inwalidzkich w 1993 r. w 242 zakładach badali również rzetelność rejestracji wypadków przy pracy.

Głównym celem tych badań było:

- wykrywanie przypadków nie przystąpienia w ogóle do badań wypadków czyli tzw. ukrywanie wypadków,
- kontrola stosowania przepisów nowych uregulowań prawnych dotyczących dochodzeń powypadkowych wprowadzonych rozporządzeniem Rady Ministrów z 21 kwietnia 1992 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków,
- kontrola określania i realizowania wniosków profilaktycznych eliminujących przyczyny wypadków.

Zagrożenie zawodowe

Zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia i uciążliwością pracy zostały szczegółowo przedstawione w części tabelarycznej. Skutki pracy w warunkach narażenia na określone czynniki objawiają się w postaci chorób zawodowych, które w latach 1989 - 1993 kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	1989	1990	1991	1992	1993
Choroby zawodowe ogółem	91	111	120	122	124

Ź r ó d ł o : dane Państwowej Inspekcji Pracy

Liczba chorób zawodowych w poszczególnych latach utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Porównując poszczególne jednostki chorobowe stwierdza się niewielki wzrost zachorowań na zawodowe uszkodzenie słuchu, chorobę wibracyjną, zawodowy wyprysk skóry oraz brucellozę . Zauważa się natomiast spadek zachorowań na pylicę oraz na wirusowe zapalenie wątroby.

Większość chorób zawodowych stwierdzonych jest u pracowników zakładów górniczych oraz obsługi górnictwa.

Choroby zawodowe według działów gospodarki narodowej w 1993 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba chorób zawodowych ogółem
OGÓŁEM	124
w tym:	
Przemysł	50
Budownictwo	33
Rolnictwo	13
Leśnictwo	2
Handel	1
Pozostałe gałęzie produkcji materialnej	1
Oświata i wychowanie oraz kultura i sztuka	2
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	18

Ź r ó d ł o : dane Państwowej Inspekcji Pracy

Choroby zawodowe według jednostek chorobowych 1993 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba chorób zawodowych
O G Ó Ł E M	124
w tym:	
Zatrucie ostre i przewlekłe substancjami chemicznymi oraz następstwa tych zatruc	4
Pylica płuc	47
Przewlekłe choroby oskrzeli wywołane działaniem substancji powodujących napadowe stany spastyczne oskrzeli i choroby płuc przebiegające z odczynami zapalno-wytwórczymi w płucach	3
Przewlekłe zapalenie oskrzeli ze stwierdzoną niewydolnością narządu oddechowego	1
Przewlekłe zanikowe, przerostowe i alergiczne nieżyty błon śluzowych nosa, gardła, krtani i tchawicy wywołane działaniem substnacji o silnym działaniu drażniącym lub uczulającym	1
Przewlekłe choroby narządu głosu związane z nadmiernym wysiłkiem głosowym	1
Choroby wywołane promieniowaniem jonizującym łącznie z nowotworami złośliwymi	3
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników rakotwórczych występujących w środowisku pracy, z wyjątkiem promieniowania jonizującego	-
Choroby skóry	5
Choroby zakaźne i inwazyjne	30
Choroby układu wzrokowego wywołane zawodowymi czynnikami fizycznymi lub chemicznymi	1
Uszkodzenie słuchu wywołane działaniem hałasu	12
Zespół wibracyjny	16

Ź r ó d ł o : dane Państwowej Inspekcji Pracy

W pozycji pylice płuc - odnotowano między innymi 15 przypadków pylic płuc oraz 2 przypadki pylico-gruźlicy. Wśród chorób zakaźnych i inwazyjnych stwierdzono: 13 przypadków brucellozy, 14 przypadków wirusowego zapalenia wątroby, 3 przypadki gruźlicy.

Głównym czynnikiem powodującym chorobę zawodową pylicę krzemową płuc w zakładach przemysłu wydobywczego jest pył powstający w procesie produkcyjnym oraz zawarta w nim krzemionka SiO_2 . Przyczyną powstawania pylicy jest długoletnie wykonywanie pracy pod ziemią czy też w zakładzie wzbogacania rudy.

Wśród chorób wywołanych promieniowaniem jonizującym stwierdzono: plazmocytomę, popromiennego raka płuc, makrospermię i oligospermię. Choroby te występują najczęściej wśród pracowników zatrudnionych w zakładach górniczych wcześniej zatrudnianych również w warunkach szkodliwych.

Drugą najczęściej stwierdzaną chorobą zawodową jest zawodowe uszkodzenie słuchu, występujące po długoletnim wykonywaniu prac przodkowych, przy obsłudze maszyn wierzących, kotwiących, wykonywaniu robót strzałowych.

Chorobą zawodową są często występujący zawodowy wyprysk skóry. Przyczyną powstawania tej choroby jest kontakt z olejami i smarami (prace konserwacyjno-remontowe), wodą kopalnianą i pyłem.

U pracowników wytwórni ksantogenianu wykonujących prace związane z obsługą urządzeń w których zastosowane są w procesie produkcji związki CS_2 często występują przewlekłe zatrucia dwusiarczkiem węgla.

Z analizy danych tabelarycznych wynika, że w 1993 r. w warunkach zagrożenia w zakładach pracy województwa legnickiego zatrudnionych było 43850 osób, tj. o 7340 mniej (14,3%) niż w 1992 r. Zmniejszenie liczby zatrudnionych, w stosunku do których zlikwidowano lub ograniczono zagrożenia, należy bardziej wiązać z ograniczeniem zatrudnienia niż poprawą warunków pracy.

W zakładach górniczych miedzi w 1993 roku ubyło 3700 pracowników. Poza tym powstały nowe zakłady pracy, w których zagrożenia zawodowe nie zostały jeszcze rozpoznane, a i skutki działania czynników szkodliwych dla zdrowia lub uciążliwych będą się objawiać dopiero z upływem czasu.

Według stanu w dniu 31 grudnia 1993 r. najliczniej występującym zagrożeniem jest niedostateczne oświetlenie oraz hałas, na które narażonych jest odpowiednio 30,1% i 24,4% ogółu zatrudnionych.

W następnej kolejności stosunkowo dużo, bo 11,5% pracowników narażonych jest na pyły przemysłowe zwłókniające, substancje szkodliwe chemiczne, w tym rakotwórcze (10,6%).

Przyczyny występowania przekroczeń najwyższego dopuszczalnego stężenia i najwyższego dopuszczalnego natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia w ostatnich kilku latach praktycznie nie zmieniły się. I tak dla przykładu:

- 1) w górnictwie rud miedzi nadal używane są te same maszyny górnicze, instalacje wentylacyjne i pompy wytwarzające nadmierny hałas i wibrację oraz gazy zanieczyszczające powietrze w środowisku pracy,
- 2) w leśnictwie nadal używa się pilarek spalinowych powodujących wibrację i nadmierny hałas,
- 3) w oświacie ciągle nie przeprowadza się w pełnym zakresie badań laryngologicznych wśród nauczycieli w celu wcześniejszego wykrywania chorób gardła. Stan w zakresie badań pogorszył się jeszcze po 1992 r., gdy wprowadzona została odpłatność badań,
- 4) w zakładach przemysłowych nadal stosuje się materiały stwarzające zagrożenie dla zdrowia (dwusiarczki węgla, azbest, związki ołowiu itp.),
- 5) w zakładach włókienniczych stosuje się maszyny emitujące nadmierny hałas.

Działalność profilaktyczna w zakresie przeciwdziałania chorobom zawodowym zrealizowano poprzez systematyczny nadzór i kontrole zakładów, gdzie występują choroby zawodowe. Badano czynniki

szkodliwe i uciążliwe mające wpływ na powstanie chorób zawodowych. Stosowano środki ochrony indywidualnej. Podejmowano działania medyczne zmierzające do wcześniejszego ujawnienia możliwości zachorowania pracowników na choroby zawodowe.

Ogólnie stwierdza się, że zakłady pracy nie stosują wszystkich dostępnych środków profilaktycznych, technicznych i organizacyjnych, dla ograniczenia narażenia zawodowego.

Obniżenie w części zakładów pracy stopnia narażenia pracowników na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, nie zostało spowodowane wprowadzeniem nowych technologii, zastosowaniem urządzeń chroniących pracownika przed zagrożeniami zawodowymi czy zmianami organizacyjnymi, lecz wynikało z faktu ograniczenia procesów produkcyjnych wskutek zmniejszenia zapotrzebowania na wyroby tych zakładów. Można przypuszczać, że stan warunków pracy ulegnie dalszemu pogorszeniu w przypadku poprawy koniunktury gospodarczej. Podobna sytuacja występuje wśród pracowników w zakładach restrukturyzowanych i ograniczających zatrudnienie.

Z punktu widzenia ekonomicznego wypadki przy pracy i choroby zawodowe (a także drobne urazy formalnie nie notowane jako wypadki przy pracy, awarie, choroby parazawodowe, szkody ze złego stanu w sferze psychologii pracy, fizjologii pracy i ergonomii) powodują bardzo duże straty w gospodarce narodowej. Wynika to przede wszystkim ze strat i kosztów ponoszonych przez same zakłady pracy oraz społecznych kosztów pozazakładowych. Istota wypadku przy pracy, choroby zawodowej itp. w aspekcie ekonomicznym sprowadza się do destrukcyjnego wpływu na harmonijny przebieg procesu pracy i na obniżenie jej wydajności.

Elementy składowe ekonomicznych skutków wypadków przy pracy i innych z tej grupy negatywnych zdarzeń lub zjawisk, mają charakter zarówno długo- jak i krótkoterminowy. Są one głównie związane z okresową nieobecnością poszkodowanego w pracy bądź spowodowane wyeliminowaniem go na stałe z procesu.

Skutki społeczne i ekonomiczne wymienionych zjawisk stanowią wystarczające uzasadnienie znaczenia zapobiegania ich powstawaniu. Według danych statystycznych koszty świadczeń i szacunkowe straty, z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wykazują trend rosnący i wyniosły w 1993r. około 13 miliardów złotych. Biorąc pod uwagę sposób tworzenia w zakładach pracy danych źródłowych strat i kosztów oraz ich niekompletność (niepełna wykrywalność wypadków przy pracy i chorób zawodowych, całkowicie pominięcie pozostałych negatywnych zjawisk z tego obszaru, jak np. urazy, awarie, choroby parazawodowe itp.) należy uznać podaną wielkość za zaniżoną. W sprawozdawczości statystycznej zawarte są właściwie jedynie koszty i straty bezpośrednie. Z wyliczeń zawartych w opracowaniach naukowych i dokonywanych w praktyce, w wysoko rozwiniętych krajach świata (Anglia, Francja, Szwecja, Stany Zjednoczone) wynika, że wielokrotnie wyższe są koszty i straty pośrednie. Abstrahując teraz od technik wyliczania tych składników należy stwierdzić, iż podane wyżej koszty i straty są w rzeczywistości co najmniej 15 razy wyższe i szacunkowo wynoszą tylko z tytułu zarejestrowanych wypadków przy pracy i chorób zawodowych około 200 miliardów złotych rocznie.

Z treści niniejszego opracowania nasuwa się istotna generalna konkluzja, iż powodzenie w zapobieganiu negatywnym zjawiskom w zakresie szeroko pojętej ochrony pracy zależy przede wszystkim od zorganizowanej i skoordynowanej w sposób kompleksowy i komplementarny działalności w tej dziedzinie.

TABL.1 WYPADKI PRZY PRACY I WYPADKI TRAKTOWANE NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY ORAZ LICZBA POSZKODOWANYCH I DNI NIEZDOLNOŚCI DO PRACY

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 1992 r. b - 1993 r. c - 1992=100		Liczba wypadków		Poszkodowani w wypadkach		Liczba dni niezdolności do pracy
		ogółem	w tym zbiorowych	ogółem	w tym w zbiorowych	
OGÓŁEM	a	2691	15	2717	41	90065
	b	2647	16	2677	46	69743
	c	98,4	106,7	98,5	112,2	77,4
Sektor publiczny	a	2396	13	2420	37	80006
	b	2259	15	2287	43	60688
	c	94,3	115,4	94,5	116,2	75,9
Sektor prywatny	a	295	2	297	4	10059
	b	388	1	390	3	9055
	c	131,5	50,0	131,3	75,0	90,0
Sfera produkcji materialnej	a	2467	13	2491	37	84341
	b	2378	10	2397	29	63917
	c	96,4	76,9	96,2	78,4	75,8
w tym:						
Przemysł	a	1851	9	1864	23	64124
	b	1584	7	1596	19	42182
	c	85,6	77,8	85,6	82,6	65,8
Budownictwo	a	161	1	162	2	6466
	b	349	1	354	6	9568
	c	216,8	100,0	218,5	300,0	148,0
Roľnictwo	a	166	1	167	2	5072
	b	125	-	125	-	3499
	c	75,3	x	74,9	x	70,0
Leśnictwo	a	26	-	26	-	836
	b	28	1	29	2	1047
	c	107,7	x	111,5	x	125,2
Transport	a	81	-	81	-	3091
	b	80	1	81	2	2619
	c	98,8	x	100,0	x	84,7
Łączność	a	20	2	28	10	347
	b	27	-	27	-	517
	c	135,0	x	96,4	x	149,0
Handel	a	92	-	92	-	2351
	b	87	-	87	-	1704
	c	94,6	x	94,6	x	72,5
Gospodarka komunalna	a	69	-	69	-	2000
	b	96	-	96	-	2735
	c	139,1	x	139,1	x	136,8
Sfera poza produkcją materialną	a	224	2	226	4	5724
	b	269	6	280	17	5826
	c	120,1	300,0	123,9	425,0	101,8
w tym:						
Gospodarka mieszkaniowa oraz niematerialne usługi komunalne	a	44	-	44	-	1208
	b	28	-	28	-	489
	c	63,6	x	63,6	x	40,5
Oświata i wychowanie	a	8	-	8	-	284
	b	16	-	16	-	422
	c	200,0	x	200,0	x	148,6
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	a	130	-	130	-	2928
	b	164	2	167	5	3481
	c	126,2	x	128,5	x	118,9
Administracja państwowa i wymiar sprawiedliwości	a	12	1	13	2	395
	b	40	2	44	6	896
	c	333,3	200,0	338,5	300,0	226,8
Finanse i ubezpieczenia	a	11	-	11	-	302
	b	9	2	13	6	207
	c	81,8	x	118,2	x	68,5

TABL.2 **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY I W WYPADKACH TRAKTOWANYCH NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY**

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 1992 r. b - 1993 r. c-1992=100		Poszkodowani w wypadkach		
		ogółem	przy pracy	traktowanych na równi z wypadkami przy pracy
OGÓŁEM	a	2717	2700	17
	b	2677	2658	19
	c	98,5	98,4	111,8
Sektor publiczny	a	2420	2407	13
	b	2287	2270	17
	c	94,5	94,3	130,8
Sektor prywatny	a	297	293	4
	b	390	388	2
	c	131,3	132,4	50,0
Sfera produkcji materialnej	a	2491	2481	10
	b	2397	2387	10
	c	96,2	96,2	100,0
w tym:				
Przemysł	a	1864	1857	7
	b	1596	1592	4
	c	85,6	85,7	57,1
Budownictwo	a	162	162	-
	b	354	352	2
	c	218,5	217,3	x
Rolnictwo	a	167	167	-
	b	125	123	2
	c	74,9	73,7	x
Leśnictwo	a	26	26	-
	b	29	28	1
	c	111,5	107,7	x
Transport	a	81	80	1
	b	81	81	-
	c	100,0	101,3	x
Łączność	a	28	28	-
	b	27	26	1
	c	96,4	92,9	x
Handel	a	92	90	2
	b	87	87	-
	c	94,6	96,7	x
Gospodarka komunalna	a	69	69	-
	b	96	96	-
	c	139,1	139,1	x
Sfera poza produkcją materialną	a	226	219	7
	b	280	271	9
	c	123,9	123,7	128,6
w tym:				
Gospodarka mieszkaniowa oraz niematerialne usługi komunalne	a	44	44	-
	b	28	28	-
	c	63,6	63,6	x
Oświata i wychowanie	a	8	8	-
	b	16	15	1
	c	200,0	187,5	x
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	a	130	128	2
	b	167	161	6
	c	128,5	125,8	300,0
Administracja państwowa i wymiar sprawiedliwości	a	13	9	4
	b	44	43	1
	c	338,5	477,8	25,0
Finanse i ubezpieczenia	a	11	10	1
	b	13	13	-
	c	118,2	130,0	x

TABL.3 POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY I W WYPADKACH TRAKTOWANYCH NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY WEDŁUG SKUTKÓW WYPADKÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 1992 r. b - 1993 r. c - 1992 = 100		Poszkodowani w wypadkach			
		ogółem	powodujących		
			śmierć osoby poszkodowanej	ciężkie uszkodzenia ciała	lżejsze uszkodzenia ciała
OGÓŁEM	a	2717	15	113	2589
	b	2677	21	86	2570
	c	98,5	140,0	76,1	99,3
Sektor publiczny	a	2420	14	96	2310
	b	2287	18	77	2192
	c	94,5	128,6	80,2	94,9
Sektor prywatny	a	297	1	17	279
	b	390	3	9	378
	c	131,3	300,0	52,9	135,5
Sfera produkcji materialnej	a	2491	15	105	2371
	b	2397	19	68	2310
	c	96,2	126,7	64,8	97,4
w tym:					
Przemysł	a	1864	11	65	1788
	b	1596	11	48	1537
	c	85,6	100,0	73,9	86,0
Budownictwo	a	162	2	15	145
	b	354	4	7	343
	c	218,5	200,0	46,7	236,6
Rolnictwo	a	167	-	9	158
	b	125	2	5	118
	c	74,9	x	55,6	74,7
Leśnictwo	a	26	-	2	24
	b	29	1	1	27
	c	111,5	x	50,0	112,5
Transport	a	81	1	4	76
	b	81	-	2	79
	c	100,0	x	50,0	103,9
Łączność	a	28	-	1	27
	b	27	1	-	26
	c	96,4	x	x	96,3
Handel	a	92	1	2	89
	b	87	-	1	86
	c	94,6	x	50,0	96,6
Gospodarka komunalna	a	69	-	7	62
	b	96	-	4	92
	c	139,1	x	57,1	148,4
Sfera poza produkcją materialną	a	226	-	8	218
	b	280	2	18	260
	c	123,9	x	225,0	119,3
w tym:					
Gospodarka mieszkaniowa oraz niematerialne usługi komunalne	a	44	-	2	42
	b	28	-	1	27
	c	63,6	x	50,0	64,3
Oświata i wychowanie	a	8	-	-	8
	b	16	1	-	15
	c	200,0	x	x	187,5
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	a	130	-	4	126
	b	167	-	12	155
	c	128,5	x	300,0	123,0
Administracja państwowa i wymiar sprawiedliwości	a	13	-	1	12
	b	44	1	2	41
	c	338,5	x	200,0	341,7
Finanse i ubezpieczenia	a	11	-	-	11
	b	13	-	-	13
	c	118,2	x	x	118,2

TABL.4 POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY I W WYPADKACH TRAKTOWANYCH NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY WEDŁUG PŁCI ORAZ MŁODOCIANI

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 1992 r. b - 1993 r. c - 1992=100		Ogółem			Z liczby ogółem młodociani
		razem	mężczyźni	kobiety	
OGÓŁEM	a	2717	2302	415	15
	b	2677	2242	435	8
	c	98,5	97,4	104,8	53,3
Sektor publiczny	a	2420	2074	346	11
	b	2287	1943	344	4
	c	94,5	93,7	99,4	36,4
Sektor prywatny	a	297	228	69	4
	b	390	299	91	4
	c	131,3	131,1	131,9	100,0
Sfera produkcji materialnej	a	2491	2230	261	15
	b	2397	2135	262	6
	c	96,2	95,7	100,4	40,0
w tym:					
Przemysł	a	1864	1706	158	11
	b	1596	1435	161	3
	c	85,6	84,1	101,9	27,3
Budownictwo	a	162	160	2	1
	b	354	346	8	-
	c	218,5	216,3	400,0	x
Rolnictwo	a	167	134	33	-
	b	125	111	14	-
	c	74,9	82,8	42,4	x
Leśnictwo	a	26	24	2	-
	b	29	29	-	-
	c	111,5	120,8	x	x
Transport	a	81	68	13	-
	b	81	68	13	-
	c	100,0	100,0	100,0	x
Łączność	a	28	22	6	-
	b	27	14	13	-
	c	96,4	63,6	216,7	x
Handel	a	92	55	37	3
	b	87	45	42	2
	c	94,6	81,8	113,5	66,7
Gospodarka komunalna	a	69	60	9	-
	b	96	86	10	1
	c	139,1	143,3	111,1	x
Sfera poza produkcją materialną	a	226	72	154	-
	b	280	107	173	2
	c	123,9	148,6	112,3	x
w tym:					
Gospodarka mieszkaniowa oraz niematerialne usługi komunalne	a	44	24	20	-
	b	28	17	11	-
	c	63,6	70,8	55,0	x
Oświata i wychowanie	a	8	4	4	-
	b	16	7	9	1
	c	200,0	175,0	225,0	x
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	a	130	26	104	-
	b	167	38	129	1
	c	128,5	146,2	124,0	x
Administracja państwowa i wymiar sprawiedliwości	a	13	4	9	-
	b	44	35	9	-
	c	338,5	875,0	100,0	x
Finanse i ubezpieczenia	a	11	1	10	-
	b	13	3	10	-
	c	118,2	300,0	100,0	x

TABL.5 WYDARZENIA POWODUJĄCE WYPADKI PRZY PRACY I WYPADKI TRAKTOWANE NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 1992 r. b - 1993 r. c-1992=100		Ogółem	Upadek	Przygnie- cenie	Uderzenie o nieru- chome czynniki materialne	Zetknięcie człowieka z czynnika- mi mate- rialnymi, substancja- mi chemi- cznymi i innymi niebezpie- cznymi	Pożar, wybuch; awaria, działanie sił przyrod- niczych	Nagle przypadki medyczne	Inne wydarzenia
OGÓŁEM	a	2717	592	1041	138	497	36	21	392
	b	2677	654	1033	121	437	51	13	368
	c	98,5	110,5	99,2	87,7	87,9	141,7	61,9	93,9
Sektor publiczny	a	2420	525	958	127	427	32	20	331
	b	2287	545	920	107	356	38	11	310
	c	94,5	103,8	96,0	84,3	83,4	118,8	55,0	93,7
Sektor prywatny	a	297	67	83	11	70	4	1	61
	b	390	109	113	14	81	13	2	58
	c	131,3	162,7	136,1	127,3	115,7	325,0	200,0	95,1
Sfera produkcji materialnej	a	2491	503	1015	134	455	34	18	332
	b	2397	550	993	108	398	47	13	288
	c	96,2	109,3	97,8	80,6	87,5	138,2	72,2	86,7
w tym:									
Przemysł	a	1864	350	799	109	364	21	15	206
	b	1596	328	701	83	273	29	8	174
	c	85,6	93,7	87,7	76,1	75,0	138,1	53,3	84,5
Budownictwo	a	162	39	70	7	25	3	1	17
	b	354	76	163	11	60	8	2	34
	c	218,5	194,9	232,9	157,1	240,0	266,7	200,0	200,0
Rolnictwo	a	167	35	58	5	25	4	-	40
	b	125	34	39	4	19	2	-	27
	c	74,9	97,1	67,2	80,0	76,0	50,0	x	67,5
Leśnictwo	a	26	7	5	1	10	-	-	3
	b	29	8	10	1	6	-	1	3
	c	111,5	114,3	200,0	100,0	60,0	x	x	100,0
Transport	a	81	23	30	4	4	4	2	14
	b	81	29	30	4	8	4	-	6
	c	100,0	126,1	100,0	100,0	200,0	100,0	x	42,9
Łączność	a	28	4	1	-	-	1	-	22
	b	27	9	2	1	-	1	-	14
	c	96,4	225,0	200,0	x	x	100,0	x	63,6
Handel	a	92	22	26	3	21	1	-	19
	b	87	30	21	2	17	2	-	15
	c	94,6	136,4	80,8	66,7	81,0	200,0	x	78,9
Gospodarka komunalna	a	69	22	26	5	6	-	-	10
	b	96	35	27	2	15	1	2	14
	c	139,1	159,1	103,8	40,0	250,0	x	x	140,0
Sfera poza produkcją materialną	a	226	89	26	4	42	2	3	60
	b	280	104	40	13	39	4	-	80
	c	123,9	116,9	153,8	325,0	92,9	200,0	x	133,3
w tym:									
Gospodarka mieszkaniowa oraz niematerialne usługi komunalne	a	44	19	6	-	9	-	-	10
	b	28	11	4	2	4	-	-	7
	c	63,6	57,9	66,7	x	44,4	x	x	70,0
Oświata i wychowanie	a	8	3	1	-	2	-	-	2
	b	16	5	-	-	2	-	-	9
	c	200,0	166,7	x	x	100,0	x	x	450,0
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	a	130	47	11	3	25	2	2	40
	b	167	61	25	8	27	2	-	44
	c	128,4	129,8	227,3	266,7	108,0	100,0	x	110,0
Administracja państwowa i wymiar sprawiedliwości	a	13	7	1	1	1	-	-	3
	b	44	19	8	1	3	2	-	11
	c	338,5	271,4	800,0	100,0	300,0	x	x	366,7
Finanse i ubezpieczenia	a	11	7	-	-	1	-	-	3
	b	13	3	1	2	1	-	-	6
	c	118,2	42,9	x	x	100,0	x	x	200,0

TABL.6 PRZYCZYNY POWODUJĄCE WYPADKI PRZY PRACY I WYPADKI TRAKTOWANE NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 1992 r. b - 1993 r. c - 1992 = 100		Ogółem	Niewłaści- wy stan czynnika mater- ialnego	Niewłaściwa organizacja		Brak lub niewłaści- we posłu- giwanie się czynni- kiem mate- rialnym	Nieuzy- wanie sprzętu ochron- nego	Niewłaści- we samo- wolne zachowa- nie się pracownika	Niewłaści- wy stan psycho- fizyczny pracownika	Inne
				pracy	stanowiska pracy					
OGÓŁEM	a	4003	635	258	291	405	91	457	98	1768
	b	4132	586	284	362	441	89	472	97	1801
	c	103,2	92,3	110,1	124,4	108,9	97,8	103,3	99,0	101,9
Sektor publiczny	a	3563	560	216	251	364	70	420	87	1595
	b	3517	509	234	284	369	67	433	81	1540
	c	98,7	90,9	108,3	113,1	101,4	95,7	103,1	93,1	96,6
Sektor prywatny	a	440	75	42	40	41	21	37	11	173
	b	615	77	50	78	72	22	39	16	261
	c	139,8	102,7	119,0	195,0	175,6	104,8	105,4	145,5	150,9
Sfera produkcji materialnej	a	3665	568	252	275	386	90	443	75	1576
	b	3769	541	265	346	426	80	461	83	1567
	c	102,3	95,2	105,2	125,8	110,4	88,9	104,1	110,7	99,4
w tym: Przemysł	a	2716	398	170	200	295	63	375	47	1168
	b	2490	338	151	206	275	53	356	41	1070
	c	91,7	84,9	88,8	103,0	93,2	84,1	94,9	87,2	91,6
Budownictwo	a	242	42	28	21	27	11	21	6	86
	b	579	84	60	86	76	16	47	11	199
	c	239,3	200,0	214,3	409,5	281,5	145,5	223,8	183,3	231,4
Rolnictwo	a	272	54	14	15	26	5	19	9	130
	b	188	28	11	13	20	1	8	7	100
	c	69,1	51,9	78,6	86,7	76,9	20,0	42,1	77,8	76,9
Leśnictwo	a	43	7	4	2	1	-	1	2	26
	b	44	9	2	4	6	-	2	6	15
	c	102,3	128,6	50,0	200,0	600,0	x	200,0	300,0	57,7
Transport	a	136	22	14	13	17	2	7	4	57
	b	164	38	18	11	21	3	11	9	53
	c	120,6	172,7	128,6	84,6	123,5	150,0	157,1	225,0	93,0
Łączność	a	35	10	2	-	-	-	-	-	23
	b	40	4	-	-	-	-	1	-	35
	c	114,3	40,0	x	x	x	x	x	x	152,2
Handel	a	132	21	13	13	13	7	11	3	51
	b	119	16	5	11	17	2	13	1	54
	c	90,2	76,2	38,5	84,6	130,8	28,6	118,2	33,3	105,9
Gospodarka komunalna	a	87	14	7	11	7	2	9	4	33
	b	143	23	18	15	11	5	23	8	40
	c	164,4	164,3	257,1	136,4	157,1	250,0	255,6	200,0	121,2
Sfera poza produkcją materialną	a	338	67	6	16	19	1	14	23	192
	b	363	45	19	16	15	9	11	14	234
	c	107,4	67,2	316,7	100,0	70,9	900,0	78,6	60,9	121,9
w tym: Gospodarka mieszkaniowa oraz niematerialne usługi komunalne	a	70	11	1	6	2	-	6	7	37
	b	45	3	4	4	3	5	1	3	22
	c	64,3	27,3	400,0	66,7	150,0	x	16,7	42,9	59,5
Oświata i wychowanie	a	8	3	1	-	1	-	-	1	2
	b	18	3	5	1	-	-	-	1	8
	c	225,0	100,0	500,0	x	x	x	x	100,0	400,0
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	a	192	29	3	6	10	1	4	14	125
	b	208	23	7	5	7	1	4	4	157
	c	108,3	79,3	233,3	83,3	70,0	100,0	100,0	28,6	125,6
Administracja państwowa i wymiar sprawiedliwości	a	16	5	-	-	-	-	2	1	8
	b	53	11	1	3	4	1	3	4	26
	c	331,3	220,0	x	x	x	x	150,0	400,0	325,0
Finanse i ubezpieczenia	a	16	5	-	1	-	-	2	-	8
	b	17	3	-	-	-	-	1	-	13
	c	106,3	60,0	x	x	x	x	50,0	x	162,5

TABL.7 ABSENCJA SPOWODOWANA WYPADKAMI PRZY PRACY I WYPADKAMI TRAKTOWANYMI NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 1992 r. b - 1993 r. c - 1992 = 100		Liczba wypadków powodujących zwolnienia lekarskie			
		ogółem	od 1 do 3 dni	od 4 do 28 dni	29 dni i więcej
OGÓŁEM	a	2676	53	1662	961
	b	2636	85	1821	730
	c	98,5	160,4	109,6	76,0
Sektor publiczny	a	2381	42	1499	840
	b	2252	75	1547	630
	c	94,6	178,6	103,2	75,0
Sektor prywatny	a	295	11	163	121
	b	384	10	274	100
	c	130,2	90,9	168,1	82,6
Sfera produkcji materialnej	a	2459	46	1522	891
	b	2366	77	1620	669
	c	96,2	167,4	106,4	75,1
w tym: Przemysł	a	1851	36	1166	649
	b	1579	57	1106	416
	c	85,3	158,3	94,9	64,1
Budownictwo	a	160	1	82	77
	b	350	9	235	106
	c	218,8	900,0	286,6	137,7
Rolnictwo	a	166	1	104	61
	b	122	4	72	46
	c	73,5	400,0	69,2	75,4
Leśnictwo	a	25	-	15	10
	b	28	-	15	13
	c	112,0	x	100,0	130,0
Transport	a	80	1	41	38
	b	80	1	48	31
	c	100,0	100,0	117,1	81,6
Łączność	a	17	1	11	5
	b	24	2	15	7
	c	141,2	200,0	136,4	140,0
Handel	a	90	4	60	26
	b	86	1	67	18
	c	95,6	25,0	111,7	69,2
Gospodarka komunalna	a	69	2	43	24
	b	95	3	61	31
	c	137,7	150,0	141,9	129,2
Sfera poza produkcją materialną	a	217	7	140	70
	b	270	8	201	61
	c	124,4	114,3	143,6	87,1
w tym:					
Gospodarka mieszkaniowa oraz niematerialne usługi komunalne	a	44	2	28	14
	b	28	1	23	4
	c	63,6	50,0	82,1	28,6
Oświata i wychowanie	a	8	-	4	4
	b	15	-	10	5
	c	187,5	x	250,0	125,0
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	a	123	5	83	35
	b	161	7	118	36
	c	130,9	140,0	142,2	102,9
Administracja państwowa i wymiar sprawiedliwości	a	12	-	7	5
	b	42	-	33	9
	c	350,0	x	471,4	180,0
Finanse i ubezpieczenia	a	11	-	6	5
	b	12	-	10	2
	c	109,1	x	166,7	40,0

**TABL.8 SZACUNKOWE STRATY SPOWODOWANE WYPADKAMI PRZY PRACY
I WYPADKAMI TRAKTOWANYMI NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY**

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 1992 r. b - 1993 r. c - 1992 = 100	Szacunkowe straty materialne spowodowane (bez strat związanych ze stratami czasu pracy)		
	razem	wypadki przy pracy	wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy
	w milionach złotych		
OGÓŁEM	a 1353 b 2024 c 149,6	1353 1972 145,8	- 52 x
Sektor publiczny	a 1323 b 1936 c 146,3	1323 1884 142,4	- 52 x
Sektor prywatny	a 30 b 88 c 293,3	30 88 293,3	- - x
Sfera produkcji materialnej	a 1353 b 1552 c 114,7	1353 1552 114,7	- - x
w tym:			
Przemysł	a 925 b 1357 c 146,7	925 1357 146,7	- - x
Budownictwo	a 30 b 119 c 396,7	30 119 396,7	- - x
Rolnictwo	a 21 b 2 c 9,5	21 2 9,5	- - x
Leśnictwo	a - b 25 c x	- 25 x	- - x
Transport	a 304 b 49 c 16,1	304 49 16,1	- - x
Łączność	a - b - c x	- - x	- - x
Handel	a 73 b - c x	73 - x	- - x
Gospodarka komunalna	a - b - c x	- - x	- - x
Sfera poza produkcją materialną	a - b 472 c x	- 420 x	- 52 x
w tym:			
Gospodarka mieszkaniowa oraz niematerialne usługi komunalne	a - b - c x	- - x	- - x
Oświata i wychowanie	a - b - c x	- - x	- - x
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	a - b 72 c x	- 20 x	- 52 x
Administracja państwowa i wymiar sprawiedliwości	a - b 330 c x	- 330 x	- - x
Finanse i ubezpieczenia	a - b 70 c x	- 70 x	- - x

TABL.9 ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI SZKODLIWYMI DLA ZDROWIA W ŚRODOWISKU PRACY (OGÓŁEM)

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 1992 r. b - 1993 r.		Zatrudnieni w warunkach zagrożenia			
		w stosunku do których zagrożenia			Stan w dniu 31 grudnia
		zlikwidowano lub ograniczono		ujawniono (łącznie z zagrożeniami nowo powstałymi)	
		razem	w tym do poziomu określonego normą		
		osobozagrożenia			
Ogółem	a	13821	4061	5676	51190
	b	18465	1880	4112	43850
Sektor publiczny	a	13420	3887	4285	48523
	b	17255	1574	2969	40048
własność państwowa	a	13340	3853	4142	48077
	b	17147	1529	2874	39715
własność komunalna	a	80	34	86	371
	b	96	33	67	305
własność mieszana	a	-	-	57	75
	b	12	12	28	28
Sektor prywatny	a	401	174	1391	2667
	b	1210	306	1143	3802
własność prywatna krajowa	a	325	123	1391	2392
	b	871	218	883	3003
własność zagraniczna	a	51	51	-	-
	b	88	88	-	-
własność mieszana	a	25	-	-	275
	b	251	-	260	799
Przemysł	a	12786	3685	3308	45345
	b	15550	1315	2701	31502
Budownictwo	a	77	28	1206	1885
	b	2186	301	969	9116
Rolnictwo	a	243	35	62	633
	b	195	20	33	471
Leśnictwo	a	56	56	16	411
	b	67	38	12	465
Transport	a	87	29	148	356
	b	96	52	150	314
Łączność	a	-	-	-	237
	b	40	-	-	197
Handel	a	316	77	169	664
	b	132	17	47	222
Gospodarka komunalna	a	74	57	76	543
	b	27	3	7	401
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	a	182	94	691	1116
	b	148	134	193	1138
Kultura fizyczna, turystyka i wypoczynek	a	-	-	-	-
	b	24	-	-	24

TABL.10 ZAGROŻENIA NA STANOWISKACH PRACY SUBSTANCJAMI CHEMICZNYMI
I RAKOTWÓRCZYMI

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 1992 r. b - 1993 r.		Zatrudnieni w warunkach zagrożenia			
		w stosunku do których zagrożenia			Stan w dniu 31 grudnia
		zlikwidowano lub ograniczono		ujawniono (łącznie z zagrożeniami nowo powstałymi)	
		razem	w tym do poziomu określonego normą		
		osobozagrożenia			
Zagrożenia substancjami chemicznymi					
Ogółem	a	6314	2329	329	8674
	b	5503	162	628	4645
Sektor publiczny	a	6271	2319	314	8392
	b	5262	136	537	4175
Sektor prywatny	a	43	10	15	282
	b	241	26	91	470
Przemysł	a	6174	2288	255	8041
	b	5144	98	512	2788
Budownictwo	a	7	3	-	213
	b	216	28	73	1527
Rolnictwo	a	59	7	20	82
	b	62	9	13	71
Leśnictwo	a	-	-	-	23
	b	1	-	-	24
Transport	a	27	2	25	102
	b	52	18	30	102
Handel	a	2	-	-	3
	b	-	-	-	1
Gospodarka komunalna	a	25	12	26	198
	b	16	-	-	120
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	a	20	17	3	12
	b	12	9	-	12
w tym zagrożenia substancjami rakotwórczymi					
Ogółem	a	126	121	5	40
	b	12	9	-	38
Sektor publiczny	a	126	121	5	40
	b	12	9	-	38
własność państwowa	a	126	121	5	40
	b	12	9	-	38
Przemysł	a	114	112	2	28
	b	-	-	-	26
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	a	12	9	3	12
	b	12	9	-	12

TABL.11 ZAGROŻENIA NA STANOWISKACH PRACY PRZEMYSŁOWYMI PYŁAMI ZWŁÓKNIAJĄCYMI I INNYMI PYŁAMI PRZEMYSŁOWYMI

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 1992 r. b - 1993 r.		Zatrudnieni w warunkach zagrożenia				Stan w dniu 31 grudnia
		w stosunku do których zagrożenia			ujawniono (łącznie z zagrożeniami nowo powstałymi)	
		zlikwidowano lub ograniczono				
		razem	w tym do poziomu określonego normą			
		osobozagrożenia				
Zagrożenia przemysłowymi pyłami zwłókniającymi						
Ogółem	a	280	109	65	4265	
	b	560	235	141	5056	
Sektor publiczny	a	268	103	54	4094	
	b	457	191	130	4847	
Sektor prywatny	a	12	6	11	171	
	b	103	44	11	209	
Przemysł	a	264	103	31	4122	
	b	452	177	129	4699	
Budownictwo	a	6	6	-	81	
	b	101	51	-	312	
Rolnictwo	a	-	-	5	5	
	b	-	-	-	-	
Transport	a	10	-	-	9	
	b	2	2	-	6	
Handel	a	-	-	11	22	
	b	5	5	11	17	
Gospodarka komunalna	a	-	-	-	8	
	b	-	-	-	4	
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	a	-	-	18	18	
	b	-	-	1	18	
Zagrożenia innymi pyłami przemysłowymi						
Ogółem	a	991	284	364	2136	
	b	710	155	151	1682	
Sektor publiczny	a	926	282	329	1978	
	b	360	144	33	1130	
Sektor prywatny	a	65	2	35	158	
	b	350	11	118	552	
Przemysł	a	821	243	321	1762	
	b	217	141	26	707	
Budownictwo	a	2	-	-	70	
	b	422	2	118	792	
Rolnictwo	a	71	10	11	161	
	b	49	3	7	107	
Leśnictwo	a	-	-	-	1	
	b	-	-	-	1	
Transport	a	-	-	4	10	
	b	4	4	-	6	
Handel	a	66	-	28	86	
	b	18	5	-	23	
Gospodarka komunalna	a	31	31	-	46	
	b	-	-	-	46	

TABL.12 ZAGROŻENIA STANOWISKA PRACY HAŁASEM, WIBRACJĄ, MIKROKLIMATEM GORĄCYM I ZIMNYM ORAZ Z POWODU NIEDOSTATECZNEGO OŚWIETLENIA

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 1992 r. b - 1993 r.		Zatrudnieni w warunkach zagrożenia			
		w stosunku do których zagrożenia			Stan w dniu 31 grudnia
		zlikwidowano lub ograniczono		ujawniono (łącznie z zagrożeniami nowo powstałymi)	
		razem	w tym do poziomu określonego normą		
Zagrożenia związane z hałasem					
OGÓŁEM	a	1274	221	822	12834
	b	1838	281	538	10692
Sektor publiczny	a	1122	131	527	12234
	b	1588	159	312	9894
Sektor prywatny	a	152	90	295	600
	b	250	122	226	798
Przemysł	a	1083	108	478	11766
	b	677	207	292	8863
Budownictwo	a	36	9	231	369
	b	1036	45	193	1221
Rolnictwo	a	22	2	11	122
	b	9	-	3	85
Leśnictwo	a	29	29	8	193
	b	33	19	6	218
Transport	a	40	27	5	32
	b	14	4	35	46
Łączność	a	-	-	-	149
	b	40	-	-	109
Handel	a	64	46	46	83
	b	26	3	8	45
Gospodarka komunalna	a	-	-	12	89
	b	3	3	-	73
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	a	-	-	31	31
	b	-	-	1	32
Zagrożenie związane z wibracją					
OGÓŁEM	a	854	54	327	4153
	b	1447	207	102	3299
Sektor publiczny	a	829	33	126	3859
	b	1380	157	78	2997
Sektor prywatny	a	25	21	201	294
	b	67	50	24	302
Przemysł	a	813	25	97	3597
	b	1340	158	64	2310
Budownictwo	a	4	-	201	219
	b	70	26	24	631
Rolnictwo	a	-	-	7	120
	b	-	-	-	112
Leśnictwo	a	27	27	8	184
	b	33	19	6	213
Transport	a	8	-	-	-
	b	-	-	-	-
Handel	a	-	-	-	10
	b	4	4	-	6
Gospodarka komunalna	a	2	2	-	9
	b	-	-	7	12
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	a	-	-	14	14
	b	-	-	1	15

TABL.12 ZAGROŻENIA STANOWISKA PRACY HAŁASEM, WIBRACJĄ, MIKROKLIMATEM GORĄCYM I ZIMNYM ORAZ Z POWODU NIEDOSTATECZNEGO OŚWIETLENIA (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 1992 r. b - 1993 r.	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia				Stan w dniu 31 grudnia
	w stosunku do których zagrożenia				
	zlikwidowano lub ograniczono		ujawniono (łącznie z zagrożeniami nowo powstałymi)		
	razem	w tym do poziomu określonego normą			
	osobozagrożenia				
Zagrożenia związane z mikroklimatem gorącym					
OGÓŁEM	a	834	235	750	3315
	b	1310	112	909	3621
Sektor publiczny	a	792	208	358	2856
	b	1294	112	525	2929
Sektor prywatny	a	42	27	392	459
	b	16	-	384	692
Przemysł	a	755	196	291	2813
	b	1140	104	309	1782
Budownictwo	a	-	-	363	363
	b	148	-	549	1775
Rolnictwo	a	12	12	-	6
	b	6	6	6	-
Transport	a	-	-	50	50
	b	-	-	26	26
Handel	a	27	27	27	27
	b	14	-	-	14
Gospodarka komunalna	a	4	-	-	15
	b	-	-	-	-
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	a	36	-	19	41
	b	2	2	19	24
Zagrożenia związane z mikroklimatem zimnym					
OGÓŁEM	a	239	25	88	755
	b	1400	88	44	732
Sektor publiczny	a	223	25	84	715
	b	1370	88	44	702
Sektor prywatny	a	16	-	4	40
	b	30	-	-	30
Przemysł	a	142	21	38	545
	b	1328	16	7	288
Budownictwo	a	-	-	-	23
	b	72	72	-	401
Rolnictwo	a	4	4	-	13
	b	-	-	-	6
Transport	a	-	-	50	50
	b	-	-	37	37
Handel	a	93	-	-	116
	b	-	-	-	-
Gospodarka komunalna	a	-	-	-	8
	b	-	-	-	-
Zagrożenia z powodu niedostatecznego oświetlenia					
OGÓŁEM	a	2323	769	2759	13850
	b	1901	461	1537	13191
Sektor publiczny	a	2305	753	2344	13337
	b	1833	432	1260	12613
Sektor prywatny	a	18	16	415	513
	b	68	29	277	578

TABL.12 **ZAGROŻENIA STANOWISKA PRACY HAŁASEM, WIBRACJĄ, MIKROKLIMATEM GORĄCYM I ZIMNYM ORAZ Z POWODU NIEDOSTATECZNEGO OŚWIETLENIA (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 1992 r. b - 1993 r.		Zatrudnieni w warunkach zagrożenia			
		w stosunku do których zagrożenia			Stan w dniu 31 grudnia
		zlikwidowano lub ograniczono		ujawniono (łącznie z zagrożeniami nowo powstałymi)	
		razem	w tym do poziomu określonego normą		
		osobozagrożenia			
Zagrożenia z powodu niedostatecznego oświetlenia (dok.)					
Przemysł	a	2221	683	1741	12358
	b	1660	303	1357	9775
Budownictwo	a	22	10	411	460
	b	71	27	-	2321
Rolnictwo	a	-	-	-	1
	b	-	-	-	-
Transport	a	2	-	5	7
	b	21	21	16	16
Łączność	a	-	-	-	85
	b	-	-	-	85
Handel	a	4	2	-	19
	b	5	-	-	22
Gospodarka komunalna	a	4	4	3	65
	b	-	-	-	60
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	a	70	70	599	855
	b	120	110	164	888
Kultura fizyczna, turystyka i wypoczynek	a	-	-	-	-
	b	24	-	-	24

TABL.13 **ZAGROŻENIA STANOWISKA PRACY ZWIĄZANE Z UCIAŻLIWOŚCIĄ PRACY**

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 1992 r. b - 1993 r.		Zatrudnieni w warunkach zagrożenia			
		w stosunku do których zagrożenia			Stan w dniu 31 grudnia
		zlikwidowano lub ograniczono		ujawniono (łącznie z zagrożeniami nowo powstałymi)	
		razem	w tym do poziomu określonego normą		
		osobozagrożenia			
OGÓŁEM	a	1624	378	263	5096
	b	1934	339	402	4435
Sektor publiczny	a	1291	129	253	4512
	b	1560	112	291	3831
Sektor prywatny	a	333	249	10	584
	b	374	227	111	604
Przemysł	a	1173	56	150	3455
	b	1468	123	277	2632
Budownictwo	a	143	70	-	333
	b	264	181	55	723
Rolnictwo	a	21	4	9	50
	b	16	2	5	25
Leśnictwo	a	29	29	8	238
	b	32	19	5	198
Transport	a	-	-	35	159
	b	-	-	41	149
Łączność	a	-	-	-	330
	b	-	-	-	314
Handel	a	189	189	-	252
	b	114	11	-	165
Gospodarka komunalna	a	23	7	42	237
	b	40	3	-	210
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	a	46	23	19	42
	b	-	-	19	19

TABL. 14 KOSZTY ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 1992 r. b - 1993 r.		Ogółem	Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych		Świadczenia wyrównawcze z tytułu wypadków przy pracy	Dodatki wyrównawcze z tytułu przeniesienia do innej pracy wskutek choroby zawodowej	Zasiłki wyrównawcze z tytułu rehabilitacji zawodowej
			razem	w tym z tytułu wypadków przy pracy			
		w milionach złotych					
OGÓŁEM	a	9929,8	8212,9	6340,5	306,3	182,1	1228,5
	b	10965,6	10420,1	8236,8	101,7	11,4	432,4
Sektor publiczny	a	9420,1	7712,4	5957,2	303,3	182,1	1222,3
	b	10386,3	9881,1	7727,8	76,8	-	428,4
Sektor prywatny	a	509,7	500,5	383,3	3,0	-	6,2
	b	579,3	539,0	509,0	24,9	11,4	4,0
Przemysł	a	7251,6	5624,2	4436,3	242,2	182,1	1203,1
	b	6408,1	5917,2	4854,5	61,1	-	429,8
Budownictwo	a	262,8	262,8	193,2	-	-	-
	b	1428,6	1394,7	832,6	22,5	11,4	-
Rolnictwo	a	827,8	789,8	509,1	32,3	-	5,7
	b	924,5	924,5	705,8	-	-	-
Leśnictwo	a	152,3	138,8	82,1	-	-	13,5
	b	317,0	317,0	207,8	-	-	-
Transport	a	282,3	261,6	261,6	14,5	-	6,2
	b	389,7	369,0	369,0	18,1	-	2,6
Łączność	a	24,7	24,7	24,7	-	-	-
	b	182,0	182,0	182,0	-	-	-
Handel	a	281,7	264,4	242,7	17,3	-	-
	b	222,5	222,5	192,5	-	-	-
Gospodarka komunalna	a	133,3	133,3	125,2	-	-	-
	b	178,6	178,6	174,4	-	-	-
Nauka i rozwój techniki	a	-	-	-	-	-	-
	b	4,5	4,5	4,5	-	-	-
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	a	713,3	713,3	465,6	-	-	-
	b	894,6	894,6	698,2	-	-	-
Kultura fizyczna, turystyka i wypoczynek	a	-	-	-	-	-	-
	b	15,5	15,5	15,5	-	-	-